BOinK
Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang

Prijzen in de Kinderopvang

Informatie over (het adviestraject voor) de uurtarieven in 2026

Voor ouders en oudercommissies

COLOFON

Dit is een uitgave van de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, BOinK, 2025.

AUTEUR

Marjolein Lantinga

MET MEDEWERKING VAN

Annemieke van Wijk

COPYRIGHT © BOINK, SEPTEMBER 2025

Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van BOinK worden overgenomen.

INLEIDING 4
Leeswijzer: Wat kun je verwachten? 5

ALGEMENE INFORMATIE OVER PRIJZEN IN DE KINDEROPVANG

HOOFDSTUK 1 PRIJZEN IN DE KINDEROPVANG 6
1.1 De wet kinderopvang 6
1.2 Het contract en de algemene voorwaarden 7
1.3 Hoe bepaalt de houder de uren in het contract? 9

SPECIFIEKE INFORMATIE OVER TARIEVEN, PRIJSWIJZIGINGEN EN HET OUDERCOMMISSIE ADVIESTRAJECT

HOOFDSTUK 2 DE OPBOUW VAN DE UURTARIEF 16
2.1 Dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang 17
2.2 Gastouderopvang 24

HOOFDSTUK 3 HET ADVIESRECHT VAN DE (CENTRALE) OUDERCOMMISSIE 28
3.1 Hoe werkt het adviesrecht op prijswijzigingen? 29
3.2 Advies via centrale oudercommissie 33
3.3 Wat als het adviestraject niet naar wens verloopt? 34
3.4 Visie op medezeggenschap en het prijsadvies 37

HOOFDSTUK 4 PRIJSWIJZIGING IN 2026 40
4.1 Prognose kostenontwikkeling in de kinderopvang 41
4.2 Stijging loonkosten 43
4.3 Nieuwe wet- en regelgeving 46
4.4 Personeelstekorten 48
4.5 Het maximum uurtarief 2026 49
4.6 Inflatie 51
4.7 Eisen veiligheid, brandveiligheid en Arbowetgeving 52
4.8 Aanbod van extra kwaliteit en uitbreiding van diensten 52

Inleiding

Veel ouders hebben vragen over de prijswijzigingen van hun kinderopvanglocatie. Vooral wanneer de organisatie een prijsverhoging heeft aangekondigd, vragen ouders zich af of dit ‘zomaar mag’. Ook vragen ze zich af wat de redenen zijn van de prijswijziging en of er ook iemand is die hierbij kan meekijken of over kan adviseren.

Voor al deze ouders geeft BOinK in deze brochure informatie over de Wet kinderopvang en de regels over contracten en uurtarieven. Ook geven we meer inzicht in de manier waarop prijzen in de kinderopvang zijn opgebouwd. En uitleg over de argumenten die kunnen worden genoemd bij een voorgenomen prijswijziging. De oudercommissie van de kinderopvanglocatie heeft een wettelijk adviesrecht en moet om advies gevraagd worden over de voorgenomen prijswijziging. We vertellen in deze brochure daarom ook meer over het wettelijk adviesrecht dat de oudercommissie heeft.

Veel oudercommissies hebben ieder jaar opnieuw vragen over de voorgestelde prijswijziging van hun kinderopvanglocatie. Het adviesrecht op prijswijzigingen blijft ingewikkeld. Hoe kun je als oudercommissie de prijswijziging die de organisatie voorstelt goed beoordelen? Ook als commissieleden zelf weinig financiële kennis hebben? Welke informatie en cijfers mag een oudercommissie verwachten van de organisatie? Is er eigenlijk nog onderhandelingsruimte, of is het adviestraject vooral ‘voor de vorm’? En hoe voer je als oudercommissie een goed gesprek met de organisatie over de uurtarief van je kinderopvanglocatie?

Voor alle oudercommissieleden hopen we met deze brochure dan ook een hulpmiddel te bieden voor het complete adviestraject rondom prijswijzigingen.

Leeswijzer: Wat kun je verwachten?

Hoofdstuk 1 is nuttig voor alle ouders die gebruik maken van kinderopvang. We geven informatie over wat er in de Wet kinderopvang staat over prijzen en prijswijzigingen in de kinderopvang. We gaan in op wat er in het contract en de Algemene Voorwaarden zou moeten staan over de uurtarief en het wijzigen daarvan.

In dit hoofdstuk beschrijven we ook hoe de houder het aantal uren kinderopvang berekent dat in het contract wordt opgenomen. Dit verschilt namelijk per opvangsoort; dagopvang, buitenschoolse opvang (bso) of gastouderopvang. Tot slot vertellen we het een en ander over de kinderopvangtoeslag en het maximum te vergoeden uurtarief.

In **hoofdstuk 2** geven we uitleg over de opbouw van de uurtarief. Hoe bepaalt een kinderopvangorganisatie of locatie haar uurtarief? En hoe werkt dat in de gastouderopvang?

We geven informatie over alle verschillende kosten die een organisatie heeft. Deze informatie is voor oudercommissies essentieel om een goed advies over de prijswijziging te geven. Ook voor ouders die meer inzicht willen krijgen in de uurtarief van hun opvanglocatie, kan deze informatie waardevol zijn.

Hoofdstuk 3 staat volledig in het teken van het adviesrecht van de oudercommissie op prijswijzigingen. Welke informatie mag een oudercommissie van de houder verwachten? Welke afspraken zouden beide partijen met elkaar moeten maken? En wat kun je doen als het adviestraject niet naar wens verloopt?

Tot slot gaan we in **hoofdstuk 4** in op ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de prijswijziging voor het komende jaar. Denk bijvoorbeeld aan de salarisafspraken uit de cao Kinderopvang. We beschrijven verschillende redenen die houders kunnen noemen als onderbouwing voor hun prijsverhoging. Daarnaast geven we aandachtspunten over waar je als oudercommissie op moet letten.

Hoofdstuk 1 Prijzen in de kinderopvang

1.1 De wet kinderopvang

De Wet kinderopvang is sinds 2005 in werking. Houders[1] in de kinderopvang bieden hun opvang aan in een vrije markt. Een houder bepaalt daarom ook zelf zijn uurtarief. Hij houdt hierbij rekening met de kwaliteitseisen die de wet- en regelgeving stellen. Eisen zoals de *beroepskracht-kindratio*, de maximale groepsgrootte en de opleiding van de pedagogisch professionals. Goede kinderopvang kent een prijs.

Oudercommissies hebben een wettelijk adviesrecht op voorgenomen prijswijzigingen. Wij adviseren individuele ouders om altijd bij de (centrale) oudercommissie te informeren of de oudercommissie gebruik heeft gemaakt van het adviesrecht. En zo ja, welk resultaat dit heeft opgeleverd.

Meer informatie over het adviesrecht op prijswijzigingen vind je in hoofdstuk 3. Uitgebreide informatie over de werkwijze van de oudercommissie en haar wettelijke *adviesrechten* is te vinden op onze website. Ook vind je daar meer informatie over de *Wet kinderopvang*.

---

1 Houder: degene aan wie de onderneming, zoals bedoeld in de Handelsregisterwet 2007, toebehoort en met die onderneming een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert. (Wet kinderopvang)

Kinderopvangtoeslag en maximum te vergoeden uurtarief

Wanneer ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag, krijgen zij van de overheid een bijdrage in de kosten voor kinderopvang. Op de *website van de Belastingdienst* staan de regels en voorwaarden waaraan ouders moeten voldoen om kinderopvangtoeslag te kunnen krijgen. De *app Uitleg Kinderopvangtoeslag* van BOinK is een hulpmiddel dat ouders stap voor stap helpt bij het aanvragen en wijzigen van kinderopvangtoeslag.

Ouders betalen altijd een deel van de kosten van de opvang zelf. Dat is de verplichte eigen bijdrage die vastgelegd is in de Wet kinderopvang. De overheid stelt jaarlijks een maximum uurtarief vast waarover de kinderopvangtoeslag wordt uitbetaald. De uurtarieven voor dagopvang, bso en gastouderopvang publiceren wij ook op *onze website*.

Het gedeelte van de uurtarief bóven dit maximum uurtarief komt niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. Dit deel betalen ouders dus volledig zelf. Het komt bovenop de eigen bijdrage die ouders sowieso al hebben. Er zijn kinderopvangorganisaties die een hoger uurtarief vragen dan het maximum uurtarief. Dat brengt dus extra kosten met zich mee voor ouders. Of ouders wel of niet gebruik maken van deze 'duurdere' kinderopvang is een keuze die ouders zelf maken of een gevolg van het aanbod in een bepaalde omgeving. Het is als ouder en als oudercommissie goed om na te gaan wat de oorzaak is van dit hogere tarief. Zie meer over het maximum uurtarief in 2024 in het blauwe kader in **hoofdstuk 4**.

1.2 Het contract en de algemene voorwaarden

Staat het uurtarief in mijn contract?

Ja, bij het aangaan van een contract in de kinderopvang, moet de te betalen prijs per uur in het contract beschreven staan. Een kinderopvangcontract bestaat uit meerdere onderdelen:

- de (plaatsings)overeenkomst
- de algemene voorwaarden
- het beschreven aanbod

De voor de opvang te betalen prijs per uur, het uurtarief, staat beschreven in de (plaatsings)overeenkomst. Evenals de naam, geboortedatum en het adres van het kind, als ook het soort kinderopvang dat afgenomen wordt, het aantal uren kinderopvang per jaar en de periode van de overeenkomst. Overige zaken die in een goede overeenkomst horen te staan, lees je in onze brochure *'Contracten in de kinderopvang'* op *onze website*.

Mag het uurtarief zomaar gewijzigd worden?

Nee, het uurtarief mag niet zomaar gewijzigd worden. Kinderopvangondernemers moeten hun voorgenomen prijswijzigingen eerst ter advies voorleggen aan de oudercommissie. Dit staat vastgelegd in de *Wet kinderopvang, artikel 1.60 lid 1f*. Pas als dit adviestraject volledig is doorlopen, mag een ondernemer de nieuwe uurtarieven gaan doorvoeren op alle contracten. Het adviesrecht op prijswijzigingen komt verder aan bod in hoofdstukken 3 en 4.

Waar kan ik het huidige uurtarief van organisaties nog meer vinden?

De actuele uurtarieven moeten openbaar en transparant op de website voor álle ouders zichtbaar zijn. Helaas worden de gehanteerde uurtarieven steeds vaker niet meer op de website van organisaties vermeld, of erg moeilijk vindbaar. Zo staat er op websites tegenwoordig vaak een rekentool die op basis van het inkomen van de ouder(s) laat zien hoeveel zij – na aftrek van de kinderopvangtoeslag – daadwerkelijk zelf moeten betalen. Na invullen van alle gegevens, komt dan ook het gehanteerde uurtarief van de betreffende locatie in beeld. Deze manier van informeren is niet transparant en maakt het voor ouders veel omslachtiger om de uurtarieven van verschillende organisaties en locaties te vergelijken. We zien dan ook graag dat kinderopvangorganisaties naast het aanbieden van de rekentool ook altijd de daadwerkelijke uurtarief/-prijzen publiceren op de website. Zo is dit ook door de minister van SZW gecommuniceerd.[2]

---

2 *https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2024/02/15/meer-duidelijkheid-over-sluitingen-en-openingstijden-kinderopvang*

Algemene voorwaarden

De Algemene Voorwaarden zijn onderdeel van het contract en vormen de basis voor de overeenkomst tussen ouders en kinderopvangorganisatie. Algemene voorwaarden zijn de regels die een ondernemer standaard wil laten gelden voor overeenkomsten, zoals betalingstermijnen, annuleringsgronden, regels voor het wijzigen en opzeggen van het contract en wijzigingen van de prijs.

In de voorwaarden van de branchepartijen BK en BMK[3] - de 'Algemene Voorwaarden voor Kinderopvang, Dagopvang en Buitenschoolse opvang, versie 2025' en de 'Algemene Voorwaarden voor Gastouderopvang 2017' - staat beschreven dat de houder de overeengekomen prijs eenmaal per kalenderjaar mag wijzigen, waaronder verhogen. De houder moet ouders schriftelijk en op tijd informeren over prijswijzigingen: *"De ingangsdatum voor de gewijzigde prijs ligt tenminste 40 dagen na de dag waarop de prijswijziging aan de Ouder is aangekondigd."* Leden van de BK en BMK zijn verplicht deze algemene voorwaarden te hanteren. Het Klachtenloket en de Geschillencommissie Kinderopvang gaan op dit punt ook uit van deze breed in de branche gedeelde voorwaarde. Meer over de algemene voorwaarden lees je eveneens in onze brochure *'Contracten in de kinderopvang'*.

1.3 Hoe bepaalt de houder de uren in het contract?

Welke uren mogen er in rekening gebracht worden?

Het aantal uur kinderopvang per jaar dat de organisatie in rekening brengt, moet vastgelegd zijn in het contract. De afspraken hierover kunnen per opvangsoort/ opvangorganisatie verschillen. De opvanglocatie moet wel open zijn tijdens de uren die je betaalt; als de opvang gesloten is en dus niet de dienstverlening kan bieden zoals is vastgelegd in het contract, dan heb je als ouder geen recht op kinder-opvangtoeslag over deze uren. Enkel de nationale feestdagen vormen hierop een

3 Brancheorganisatie Kinderopvang (BK) en de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK).

uitzondering: als een normale contractdag op een feestdag valt en de opvanglocatie is gesloten, dan mag de opvangorganisatie deze dag wel in rekening brengen en behouden ouders hiervoor hun recht op kinderopvangtoeslag. Dit geldt voor dagopvang, bso en gastouderopvang.

Berekening uren in de dagopvang

In de dagopvang betalen ouders voor de aangeboden uren die in het contract staan. Meestal rekent een houder hiervoor de openingstijden van het kindercentrum. Staat bijvoorbeeld in het contract dat het kind van 7.30 tot 18.00 uur kan worden gebracht, dan betalen ouders per dag dus 10,5 uur x de uurtarief. Dit is meestal ook het geval als het kind in de praktijk alleen van 10.00 tot 17.00 uur aanwezig is.

Wanneer een kind op de eigen contractdagen afwezig is, maar de kinderopvanglocatie is zelf wel geopend, dan worden deze dagen bij ouders in rekening gebracht. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een kind ziek is, met vakantie of om andere reden niet naar de opvang gebracht wordt. Ouders hebben over deze dagen nog steeds recht op kinderopvangtoeslag. Het kan zijn dat de houder de mogelijkheid biedt om niet afgenomen uren op een ander moment in te zetten, ruiluren of ruildagen genoemd. Bijvoorbeeld in een week waarin ouders extra opvang nodig hebben.

Veel kinderopvangorganisaties bieden verschillende pakketten aan. Voor de dagopvang geldt dat naast de contracten van 52 weken ook contracten van bijvoorbeeld 48 weken kunnen worden afgesloten. Ouders betalen dan voor 4 weken in het jaar geen opvangkosten. Deze contractvormen brengen over het algemeen dan een hoger uurtarief met zich mee. Vaak ook ruim boven het maximum uurtarief van de kinderopvangtoeslag, wat dus voor eigen rekening van ouders komt. Of ouders met een 48 weken pakket uiteindelijk goedkoper uit zijn, is de vraag. Dit hangt af van de uurtarieven voor de verschillende pakketten en het percentage kinderopvangtoeslag waar ouders recht op hebben.

Berekening opvanguren in de buitenschoolse opvang

De berekening van de uurtarief in de bso is voor ouders niet altijd duidelijk. Er is geen standaard model en elke organisatie heeft zijn eigen systeem. Dit heeft o.a. te

maken met de verschillen in het aantal uren dat de bso open is tijdens schoolweken en vakantieweken. En met verschillen tussen de korte en lange middagen tijdens schoolweken, daar waar scholen niet met een continurooster werken. Voor de bso kunnen ouders vaak kiezen om een contract af te sluiten voor enkel de schoolweken (40 weken) of voor een heel jaar (52 weken). Soms bieden houders nog een tussenvariant aan voor 40 schoolweken + 6 vakantieweken of iets soortgelijks. We zien de afgelopen jaren steeds vaker dat ondernemers enkel nog met 52-weken bso pakketten werken.

BOinK wil uiteraard duidelijkheid en transparantie over de berekening van de uurtarief in de bso. Wij horen regelmatig over onduidelijke of constructies. Wij adviseren ouders dan ook om goed in beeld te krijgen hoe de kosten voor de bso worden berekend. Ook om te kunnen bepalen voor welke uren je kinderopvangtoeslag aangevraagd kan worden.

Voorbeeld contracturen in schoolweken op de bso

Stel: een bso locatie werkt samen met onderstaande 4 basisscholen in de wijk. De bso brengt bij alle ouders de uren in rekening vanaf het moment dat er kinderen van de vroegst sluitende school worden opgevangen. De bso sluit alle dagen om 18:00 uur.

Openingstijden scholen

	Ma, di, do, vrij	**woe**
School A	8.30 - 14.45	8.30 - 12.15
School B	8.30 - 14.00	8.30 - 14.00
School C	*8.30 - 14.30*	*8.30 - 12.00*
School D	8.30 - 15.00	8.30 - 12.15

Stel: je kind gaat naar school C. Op maandag en woensdag gaat het naar de bso. Welke uren moet je betalen?

Op maandag betaal je van 14:00 - 18:00 uur. Ook al is je eigen kind pas om 14:30 uur uit, de vroegst sluitende school is al om 14.00 uur uit. Op woensdag betaal je van 12:00 -18:00 uur: de school van je kind is die dag – toevallig - de vroegst sluitende school.

Berekening bso uren in schoolweken

Wanneer op de bso locatie waar je kinderen naar toe gaan ook kinderen van andere scholen worden opgevangen, dan geldt de sluitingstijd van de vroegst sluitende school als openingstijd van de bso. Vanaf dat moment mogen kosten worden doorberekend aan alle ouders, ook als de school van hun kinderen pas later sluit. Het kan dus voorkomen dat een bso uren rekent terwijl je kind dan nog op school zit. Dit is toegestaan.

Berekening bso uren in schoolvakanties

Op vakantiedagen word er een hele dag opvang geboden. Gebruikelijk is dan om de openingstijden van de bso in rekening te brengen. Net zoals in de dagopvang. Houders kiezen er meestal voor om de totale uren vakantieopvang in een heel kalenderjaar te verdelen over 12 gelijke maandbedragen. Op die manier is het factuurbedrag voor ouders iedere maand gelijk en is er geen sprake van een hogere factuur in bijvoorbeeld de zomervakantie.

Ruilbeleid en ruildagen bij sluiting

Een ruildag - ook wel compensatiedag of ruiltegoed genoemd - betreft een dag waarbij je als ouder zelf je kind hebt afgemeld voor de kinderopvang, bijvoorbeeld vanwege vakantie of ziekte. Veel kinderopvangorganisaties bieden de mogelijkheid om een *niet* afgenomen dag te ruilen met een andere dag. Dit is meestal een service, je hebt er als ouder geen recht op. Je betaalt als ouder voor de beschikbaarheid en het vrijhouden van een kindplaats op die dag voor jouw kind. In een enkel geval is het recht op ruildagen wel als onderdeel van het contract of in de algemene voorwaarden opgenomen.

Wat het beleid van de organisatie over het ruilen van gemiste opvangdagen ook is, dit beleid moet voor ouders helder zijn. Betreft het wel of geen service? Onder welke voorwaarden en binnen welke termijn kan het ruiltegoed worden ingezet? Check in de (aanvullende) algemene voorwaarden van je kinderopvangorganisatie welk beleid er rondom het ruilen van dagen wordt gevoerd.

Anders is het als organisaties een ruildag of uren ruiltegoed aanbieden ter compensatie van een sluitingsdag op initiatief vanuit de kinderopvang zelf. Denk

aan een incidentele sluiting van de opvanglocatie wegens personeelstekort, of het structureel dicht zijn op bijvoorbeeld de vrijdag na Hemelvaart of een dag met Carnaval. Deze ruildagen moeten 'gegarandeerd' ingezet kunnen worden door ouders. Kan deze dag niet ingezet worden, of hebben ouders simpelweg geen behoefte aan extra opvang, dan moet deze dag alsnog financieel gecompenseerd worden. Zie ook de bovenste uitspraak in het kader hieronder.

Ga dus niet zomaar akkoord met ruildagen als compensatie voor een sluiting en maak hierover duidelijke, schriftelijke afspraken. Lees hierover meer in *dit artikel* op de website van BOinK en in de *thema-analyse over ruiluren(beleid)* van de Geschillencommissie Kinderopvang.

Uitspraken Geschillencommissie Kinderopvang m.b.t. sluitingsdagen

Er zijn de afgelopen twee jaar diverse uitspraken gedaan door de Geschillencommissie Kinderopvang over het wel of niet bij ouders in rekening mogen brengen van opvanguren die zij niet kunnen afnemen omdat de opvanglocatie gesloten is.

- *Opvang mag onder omstandigheden sluiten op betaalde dagen, maar adequate ruiluren dienen gegarandeerd te zijn*
- *Niet genoten opvanguren vanwege eerdere sluiting op 5 december moet ondernemer aan consument vergoeden*
- *Gebruikte rekenmethode voor terugbetaling door ondernemer niet genoten opvanguren onjuist*
- *Niet genoten opvanguren onterecht door ondernemer gefactureerd: onterecht beroep op overmacht, ondernemer moet uren terugbetalen*
- *Ondernemer moet opvanguren hittesluiting terugbetalen*
- *Kosten van niet genoten opvang dient ondernemer deels te vergoeden*

Studiedag voor personeel

In februari 2024 heeft het ministerie van SZW bericht dat ouders géén recht op kinderopvangtoeslag hebben bij een sluiting van de opvanglocatie vanwege een studiedag voor personeel. Zoals dit ook al geldt voor andere sluitingsdagen, met uitzondering van de erkende feestdagen.

Het recht op kinderopvangtoeslag bestaat voor uren die zowel

a) betaald zijn en overeengekomen in het contract, als
b) waarop de kinderopvangorganisatie daadwerkelijk de dienst aanbiedt en (dus) open is.

Studiedagen vallen hier niet onder, omdat de dienst niet wordt aangeboden, de opvanglocatie niet open is. Studiedagen komen daarom niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag.

Het ministerie geeft aan dat de kosten voor studiedagen verwerkt dienen te zijn in het uurtarief, net zoals andere personeelskosten. Hiermee wordt voorkomen dat ouders de kosten voor een niet af te nemen opvangdag voor 100% zelf moeten bekostigen.

Berekening opvanguren in de gastouderopvang

In de gastouderopvang is het gebruikelijk dat ouders alleen betalen voor de uren waarop het kind daadwerkelijk aanwezig is bij de gastouder.
Voor hoeveel uren en tegen welke uurtarief, dat wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen de vraagouder(s) en de gastouder. Dit kunnen ook flexibele uren zijn; bijvoorbeeld van 7:30 tot 16:00 uur. In de overeenkomst staan ook mogelijke andere afspraken. Denk aan bijkomende kosten voor bijvoorbeeld luiers en voeding. En het wel of niet doorbetalen bij ziekte van het kind. Zie hiervoor verder **hoofdstuk 3,** over de opbouw van de uurtarief.

In de Wet kinderopvang is bepaald dat een gastouder altijd bij een gastouderbureau aangesloten moet zijn. Dit bureau zorgt onder andere voor de bemiddeling tussen de ouders en de gastouder en is voor beiden contactpersoon. Ook heeft het gastouderbureau een zogenoemde ‘kassiersfunctie’. Dit betekent dat ouders de totale prijs voor de gastouderopvang aan het gastouderbureau betalen. Het bureau betaalt daarna de gastouder uit.

Bij elkaar opgeteld bestaat de uurtarief voor gastouderopvang meestal uit twee delen:

a) de kosten voor de opvang door de gastouder

b) de kosten voor de dienstverlening van het gastouderbureau

Gastouders geven per maand aan het gastouderbureau door hoeveel uur zij daadwerkelijk opvang hebben geboden. We adviseren ouders om zelf ook bij te houden hoeveel uren opvang zij hebben afgenomen. Vaak zal het gastouderbureau een factuur sturen waarop het aantal opvanguren en de bemiddelingskosten apart vermeld zijn. Het gastouderbureau is niet verplicht een jaaropgave aan ouders te verstrekken. Voor een vraagouder is een jaaropgave wel heel handig om te hebben om bij een eventuele controle van Dienst Toeslagen deze te kunnen overleggen.

Hoofdstuk 2
De opbouw van de uurtarief

Wist je dat …

… onze infosheet '*Opbouw van de uurtarief – in dagopvang, peuteropvang en bso'* een handige samenvatting van dit hoofdstuk biedt?

Hoe bepaalt een kinderopvangorganisatie of -locatie haar uurtarief?

Goede kinderopvang in Nederland moet aan belangrijke, minimale kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang voldoen. Om opvang van goede kwaliteit te bieden, moet een ondernemer verschillende uitgaven doen, kosten maken. Denk bijvoorbeeld aan het betalen van personeel en huur van de locatie. Deze verschillende onderdelen worden ook wel kostenposten genoemd. Per organisatie en per locatie kunnen deze kostenposten nogal verschillen.

Ten tweede is het van belang om te weten welke inkomsten de kinderopvangorganisatie heeft, de omzet. Ook dit bedrag kan per organisatie en/of

locatie verschillen. Denk bijvoorbeeld aan het aantal kinderen dat wordt opgevangen.

Om als oudercommissie een wijziging in de uurtarief te kunnen beoordelen, is het noodzakelijk om te weten hoe de uurtarief is opgebouwd. Hoe berekent een houder de inkomsten en uitgaven? Zowel over het afgelopen jaar, de jaarrekening genoemd, als de inschatting voor het komende jaar, begroting genoemd. Daarover gaat dit hoofdstuk. De prijsopbouw voor kinderopvang in een kindercentrum is anders dan voor kinderopvang bij een gastouder. Met opvang in een kindercentrum bedoelen we dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang. Hierover gaat de eerste paragraaf. In paragraaf 2.2 komt de prijsopbouw in de gastouderopvang aan bod.

Tip voor houders

Voor het bepalen van de uurtarief is het belangrijk jaarlijks een begroting op te stellen. Als er nog geen begroting beschikbaar is, dan biedt het Waarborgfonds Kinderopvang ook een *Begrotingsmodel Kinderopvang.* Het model en de handleiding helpen ondernemers stap voor stap een eigen begroting op te stellen.

2.1 Dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang

Inkomsten

De inkomsten van een kindercentrum worden bepaald door de volgende zaken:

- aantal verkochte kindplaatsen kdv en bso
- overige inkomsten (tussen schoolse opvang (tso), eigen bijdrage, sponsoring)
- subsidies zoals die voor VE (voorschoolse educatie)

Kindplaatsen en de bezettingsgraad

Stel: een kinderopvanglocatie heeft groepen waar maximaal 12 kinderen tegelijkertijd opgevangen kunnen worden. We noemen dit het aantal ‘kindplaatsen’. Een kindplaats is dus een opvangplek voor één kind gedurende vijf

hele dagen per week. Er kunnen meerdere kinderen gebruik maken van één kindplaats. Als het ene kind twee dagen naar de opvang komt en een ander kind drie dagen, dan vullen zij samen één kindplaats op.

Hoeveel kinderen er daadwerkelijk aanwezig zijn, gedeeld door het groepsmaximum van 12, dat heet de 'bezettingsgraad'. Wanneer er altijd op alle dagen van de week 12 kinderen aanwezig zijn, dan is de bezettingsgraad dus 100%. Maar in de praktijk komt dit maar weinig voor. Zo zijn er op de woensdag en vrijdag vaak veel minder kinderen aanwezig. Dan kan de ondernemer natuurlijk ook minder personeel in zetten, maar de bezettingsgraad zal nooit 100% zijn. Hoe hoger de bezettingsgraad is, hoe lager de kosten zijn per kindplaats.

Flexibele opvanguren

Over het algemeen geldt dat hoe meer flexibiliteit een opvangorganisatie biedt, hoe meer kosten dit met zich meebrengt en hoe hoger de uurtarief is voor ouders. In deze tijd van grote personeelstekorten zien we dat het aanbod aan flexibele opvang erg terugloopt. Houders die de mogelijkheid bieden om flexibele opvang af te nemen, hanteren vaak een aparte uurtarief voor deze opvangvorm.

Uitgaven

De kosten die een ondernemer in de kinderopvangsector maakt, zijn onder te verdelen in de volgende kostenposten:

A. Personeelskosten
B. Huisvestingskosten
C. Directe organisatiekosten
D. Organisatie- en overige kosten

A. PERSONEELSKOSTEN

Het grootste deel van de kostprijs van kinderopvang wordt bepaald door de personeelskosten, die grotendeels bestaan uit loonkosten. De afgelopen jaren is er een stijgende lijn te zien in het aandeel van de personeelskosten, veroorzaakt door stijgende lonen en hogere kosten voor inhuur, waaronder de hoge tarieven voor zzp'ers. De totale kosten van een kinderopvangorganisatie bestaan gemiddeld voor

75% uit personeelskosten[4]. De verminderde inzet van zzp-ers per 2025, vanwege strengere handhaving op schijnzelfstandigheid, is nog niet terug te zien in de nu beschikbare cijfers.

Personeelskosten bestaan grofweg uit de volgende onderdelen:

Directe en indirecte loonkosten	→ Salariskosten → Periodieke loonsverhogingen → Vakantiegeld en vakantiedagen → Secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een eindejaarsuitkering → Ziekteverzuim kosten → Eventuele reiskosten
Premies en bijdragen	→ Loonheffing → Sociale lasten werkgevers → Pensioenpremie werkgeversdeel

De meeste uren in de kinderopvang worden natuurlijk verzorgd door de pedagogisch professionals. Zij draaien de meeste werkuren op de groep van de kinderen. We noemen dit de 'groepsgebonden uren'.

Maar pedagogisch professionals hebben ook belangrijke taken uit te voeren die niet op de groep plaatsvinden. En die wel noodzakelijk zijn voor het goed uitoefenen van hun functie en voor het behoud van hun deskundigheid. Dit worden de 'niet-groepsgebonden uren' genoemd.

Tot slot zijn er bij een kinderopvangorganisatie ook personeelsleden in dienst die niet als pedagogisch professional op de groep staan, bijvoorbeeld een manager, een huishoudelijk medewerker of een groepshulp. Al deze personeelskosten noemen we 'loonkosten organisatie en overhead'.

4 Zie Sectorrapport Kinderopvang Jaarcijfers 2023, Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang, december 2024.

Loonkosten groepsgebonden uren

Een kinderopvang van goede kwaliteit heeft goed opgeleid en deskundig personeel in dienst. In de Wet kinderopvang worden minimale eisen gesteld aan de kwaliteit van de opvang. Zo zijn er ook regels gesteld die invloed hebben op de inzet van personeel en dus op de personeelskosten. Denk bijvoorbeeld aan regels voor het opleidingsniveau van de pedagogisch professionals, de groepsgrootte en het aantal kinderen per pedagogisch medewerker. Dit laatste noemen we de *beroepskracht-kindratio*, ook wel bkr genoemd.

De dagelijkse openingstijden bepalen de inzet van de beroepskrachten. Net als het aantal weken per jaar dat het kindercentrum open is. Hier zijn geen wettelijke eisen voor gesteld. De houder mag hier dus eigen keuzes in maken én de oudercommissie heeft daar adviesrecht op.

Alle kosten die de inzet van de pedagogisch professionals op de groep met zich meebrengt, vallen onder de loonkosten voor groepsgebonden uren. Dus:

- inzet pm'ers op groepen volgens de bkr
- budget voor verlof (210 uur per fte)[5] en verzuim (organisatie specifiek)
- inzet van boven formatieve krachten zoals stagiaires
- extra inzet pm'ers bij activiteiten of per locatie
- vervangend personeel bij ziekte of verlof

Loonkosten niet-groepsgebonden uren

Het meenemen van de niet-groepsgebonden uren wordt in veel begrotingen nogal eens onderschat. Hierdoor kunnen professionals deze taken niet goed genoeg uitvoeren, of ze moeten het in hun eigen tijd doen. Beide gevallen zijn niet wenselijk. Gelukkig is er binnen de kinderopvangsector steeds meer aandacht voor deze niet-groepsgebonden uren. Sinds 2019 zijn er ook in de cao Kinderopvang minimale eisen voor opgenomen.

---

5 Dit is het aantal verlofuren uit de cao Kinderopvang 2025-2026, zie artikel 7.3 lid 1.

In de huidige cao Kinderopvang 2025-2026 zijn dat per fulltime dienstverband minimaal 50 uur per jaar aan niet-groepsgebonden uren per jaar, per vestiging (artikel 2.1 lid 4). Wat er precies onder deze uren valt, dat verschilt per locatie. De brochure '*Minder werkdruk door voldoende tijd voor niet-groepsgebonden werk*' van arbeidsmarktplatform Kinderopvang Werkt! biedt meer informatie over de berekening en invulling van de niet-groepsgebonden uren.

Loonkosten organisatie en overhead

Hieronder vallen de loonkosten voor:

- ondersteunende functies zoals planning, roostering en administratie
- de beleidsmedewerker(s) en de pedagogisch coach
- directie- of ondernemersloon
- overige functies voor organisatie en overhead

Stijging loonkosten en de cao Kinderopvang

De loonkosten van het personeel zijn geregeld in de cao Kinderopvang. In de cao zijn afspraken gemaakt over de salarisinschaling per functie. Opleiding en werkervaring van de medewerker spelen hierbij een rol. De cao afspraken[6] zijn van invloed op het bepalen van de uurtarief voor de kinderopvang. De huidige cao Kinderopvang 2025-2026 loopt van 1 januari 2025 tot 1 januari 2027. Op 26 juni 2025 zijn deze algemeen verbindend verklaard. Dat betekent dat vanaf deze datum alle werkgevers in kinderopvang zich aan de cao Kinderopvang moeten houden. Ook werkgevers die geen lid zijn van één van de drie brancheorganisaties: BK, BMK en BVOK. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de effecten van de cao voor de uurtarief in 2026.

6 Cao-partijen aan de kant van de werkgevers zijn de Brancheorganisatie Kinderopvang (BK), Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) en BrancheVereniging Ondernemers Kinderopvang (BVOK). Voor de medewerkers is dit CNV Zorg en Welzijn.

B. HUISVESTINGSKOSTEN

De huisvestingskosten zijn vaste lasten. Het maakt niet uit hoeveel kinderen er worden opgevangen. De locatie wordt niet opeens goedkoper. Onder de huisvestingskosten vallen onder andere de volgende zaken:

- huurpanden (risico op niet verlenging contract, op langere termijn duurder)
- kooppanden (risico op verlies bij verkoop, minder flexibel)
- energiekosten (zowel verwarmen als koelen)
- schoonmaakkosten
- onderhoud van het gebouw, binnen- en buitenruimtes (jaarlijks)
- onderhoud en vervanging inventaris (inrichting)

De huisvestingskosten verschillen sterk tussen verschillende kinderopvangorganisaties. Deze verschillen kunnen veroorzaakt worden door zaken als locatie, oud- of nieuwbouw, huur of eigendom, hoeveel de verhuurder op winst is gericht en de bouwkundige staat waarin het gebouw verkeert. Ook de rechtsvorm van de houder en hoogte van de omzet speelt een rol. De huisvestingskosten zijn dan ook een gedeeltelijke verklaring voor de verschillen in kostprijs. Over het algemeen hebben grote organisaties hogere huisvestingskosten.

Uit het meest recente Sectorrapport Kinderopvangkomt naar voren dat de huisvestingskosten in 2023 gemiddeld 9,5% van de totale bedrijfskosten zijn[7]. De spreiding hierbij is echter groot: bij 47% liggen de huisvestingskosten lager dan het gemiddelde van 9,5%, terwijl 19% van de deelnemers een percentage heeft van boven de 12%. Gemiddeld gezien bestaat het grootste deel van de huisvestingslasten uit huurkosten (58%). Andere grote kostenposten zijn schoonmaak (11%), nutsvoorzieningen (11%) en onderhoudskosten (9%).

7 Dit is inclusief de afschrijvingen onroerend goed en rentelasten hypothecaire leningen. Daarmee zijn ook de eigenaarslasten meegenomen. Zie Sectorrapport Kinderopvang Jaarcijfers 2023, Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang, december 2024.

C. DIRECTE ORGANISATIEKOSTEN

Met 'directe organisatiekosten' worden alle kosten bedoeld die te maken hebben met de verzorging van en activiteiten voor de kinderen. Het aandeel van de kosten van activiteiten en verzorging in de kostprijs is klein. Er zijn vrijwel geen verschillen tussen kleine en grote organisaties. Duidelijk is wel dat deze kosten afhankelijk zijn van de bezetting en van de leeftijdsindeling van de kinderen. Onder directe organisatiekosten vallen kosten zoals:

- Verzorgingskosten zoals verzorgingsproducten en luiers
- Voedingsproducten
- Knutselmaterialen en speelgoed
- Activiteiten en uitstapjes
- Vervoerskosten bso voor het ophalen van school

Ons advies is om goed te kijken naar welke kosten er wel bij de uurtarief voor de kinderopvang zijn inbegrepen en welke niet. De ene kinderopvangorganisatie heeft eigen luiers en voeding. De andere organisatie laat ouders dit zelf vanuit huis meenemen. Dit hoeft trouwens niet altijd het idee van de organisatie zelf te zijn. Ouders hebben soms sterke voorkeur voor hun eigen merk luiers en eten, waardoor het beleid daarop is aangepast. Ook de kosten voor eventuele uitstapjes zijn bij de ene organisatie wel en bij de andere niet opgenomen in de prijs.

D. ORGANISATIE EN OVERIGE KOSTEN

Hieronder vallen de meer bedrijfsmatige kostenposten. Sommige organisaties schrijven hier ook de loonkosten van hun overhead: medewerkers die niet betrokken zijn bij het primaire proces van het opvangen van kinderen. De 'organisatie en overige kosten' zijn lastig te bepalen en verschillen sterk per organisatie. Over het algemeen hebben grote organisaties hogere organisatiekosten.

- kantoorkosten
- software en IT
- website, ouderportaal en promotie
- inkoop van externe kennis en expertise
- scholing voor personeel

- afschrijvingen
- rentelasten
- belastingen

Extra kosten en/of besparingen door beleidsbeslissingen

Een kinderopvangorganisatie kan beleidsbeslissingen nemen die extra kosten met zich meebrengen of die juist een besparing opleveren. Zo kan een organisatie besluiten om extra kwaliteit te bieden boven op de minimale eisen die de Wet kinderopvang aan de kwaliteit stelt. Bijvoorbeeld in de vorm van extra scholing aan hun pedagogisch professionals of ruimer personeel in zetten. Extra kwaliteit kan ook geboden worden in de huisvesting, het aanbod aan activiteiten of biologisch eten.

Winst na belastingen

Een houder met goede bedrijfsvoering zorgt ervoor ook na betaling van belastingen nog winst over te houden. Deze winst kan (deels) toegevoegd worden aan het buffervermogen, noodzakelijk voor bijvoorbeeld:

- Groot onderhoud en investeringen;
- Onverwachte (financiële) omstandigheden;
- Voeren van stabiel prijsbeleid; pieken in prijsstijging kunnen middelen over meerdere jaren.

Daarnaast kan een ondernemer ervoor kiezen om (een deel van) de winst uit te keren aan aandeelhouders en/of de eigenaar.

2.2 Gastouderopvang

In de praktijk lopen de werkzaamheden van gastouderbureaus en de kosten die ouders daarvoor betalen zeer uiteen. Gastouderbureaus moeten een duidelijk beeld geven van de kostenstructuur. Dit wordt vaak in het contract met de ouders uiteengezet. Dit betekent dat in deze contracten duidelijk moet zijn wat ouders waarvoor aan het gastouderbureau moeten betalen en welk deel van dat bedrag naar hun gastouder gaat.

Kosten van de gastouder

Meestal geeft het gastouderbureau een adviesprijs voor wat de opvang van de gastouder per uur kost. Dit is een bedrag per uur en per kind, met soms een korting voor tweede en volgende kinderen uit één gezin. Sommige gastouderbureaus adviseren een andere prijs voor kinderen van 4-12 jaar, dan voor kinderen van 0-4 jaar. Voor de avonduren en in het weekend wordt meestal een hoger tarief berekend. Soms is er ook een apart nachttarief. In de praktijk wordt de adviesprijs meestal redelijk gevolgd, maar in principe blijft de uurtarief een afspraak tussen vraagouder en gastouder. Vaak is er een toeslag voor voeding en andere bijkomende kosten. Zowel voor ouders bij het aangaan van een contract als voor oudercommissies bij het adviseren over het voorgenomen uurtarief, is het belangrijk om te controleren of deze kosten op de factuur vermeld staan.

Kosten van het gastouderbureau

De kosten van dienstverlening van het gastouderbureau bestaan bijvoorbeeld uit bemiddelings- en begeleidingskosten. De vergoeding aan het gastouderbureau is opgebouwd uit de kosten voor:

- bemiddeling
- begeleiding
- administratieve taken
- scholing van gastouders
- medewerkers in dienst van het gastouderbureau
- al dan niet gegarandeerde vervanging bij ziekte van de gastouder

Gastouderbureaus berekenen deze kosten op verschillende manieren door aan de ouders. Per kind of per gezin, eerste en volgende jaren opvang, eerste en volgende kinderen uit één gezin en met of zonder bemiddeling. Het bedrag dat moet worden betaald kan bestaan uit een vast bedrag per maand of jaar, een bedrag per uur opvang of een combinatie daarvan. De oudercommissie kan zich afvragen voor welke werkzaamheden ouders willen of moeten betalen. Welke diensten willen ouders afnemen van het gastouderbureau? En kunnen zij ook zaken weigeren?

Bemiddeling

Het is logisch dat ouders betalen voor bemiddeling als het gastouderbureau zorgt voor totstandkoming van een koppeling tussen de ouder en de gastouder. Maar is het ook logisch dat ouders na het eerste jaar van een geslaagde of stabiele koppeling hier nog steeds voor betalen? Onderstaande vragen over koppelingskosten kun je bijvoorbeeld aan het gastouderbureau stellen:

- Als er voor het eerste kind een koppeling tot stand is gekomen en het tweede of volgende kind kan bij dezelfde gastouder worden geplaatst, betalen ouders dan opnieuw voor bemiddeling? Zo ja, wat houdt die bemiddeling in?
- Als ouders zelf een gastouder hebben gevonden en zij zich samen melden bij een gastouderbureau om de overeenkomst vast te leggen en daarmee in aanmerking te komen voor de kinderopvangtoeslag, betalen ouders dan toch nog voor bemiddeling?

Begeleiding

Tijdens de looptijd van de koppeling biedt een gastouderbureau begeleiding in de vorm van gesprekken over de voortgang en het signaleren en oplossen van eventuele problemen. Als de kinderen uit één gezin bij één gastouder zijn ondergebracht, betekent dat voor het gastouderbureau één gesprek voor meerdere kinderen. Sommige gastouderbureaus geven in dat geval korting op de begeleidingskosten. Dit is niet verplicht.

Vervanging

De meeste gastouderbureaus hebben een inspanningsverplichting opgenomen in het contract om bij ziekte van de gastouder voor vervanging te zorgen. Veel ouders lossen het probleem zelf op. Er is om die reden vaak geen vraag naar deze dienst. De oudercommissie kan zich afvragen of het zinvol is als het gastouderbureau verschillende pakketten tegen verschillende tarieven gaat aanbieden. Bijvoorbeeld: een pakket met gegarandeerde vervanging, een pakket met vervanging na bijvoorbeeld één week ziekte en een pakket zonder vervanging en nieuwe bemiddeling bij langdurige ziekte.

Leestips: Cijfers uit de kinderopvangsector

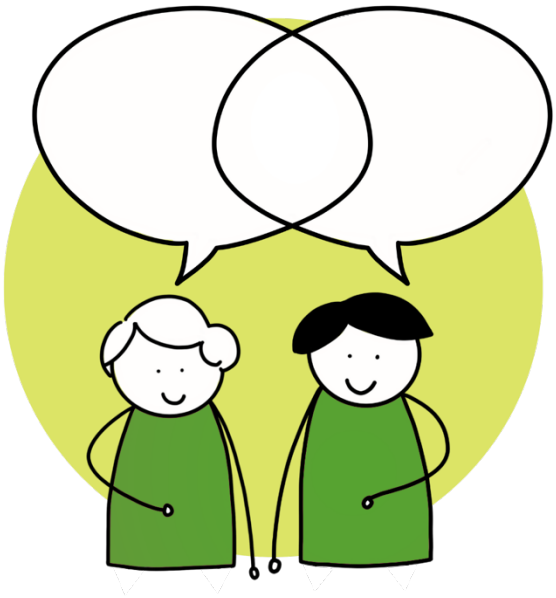
Sectorrapport Kinderopvang

Het Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang brengt jaarlijks het *Sectorrapport Kinderopvang* uit, dat belangrijke inzichten biedt in de financiële ontwikkelingen binnen de sector kinderopvang. Het meest recente rapport komt uit december 2023 en gaat over de jaarcijfers van 2022. Aan de hand van de objectieve en onafhankelijke weergave van de financiële ontwikkeling van de sector Kinderopvang, kunnen kinderopvangorganisaties zich spiegelen aan het gemiddelde sectorbeeld. Het rapport geeft inzicht in hun eigen financiële positie en het helpt om de koers voor de toekomst te bepalen. Hiermee is het Sectorrapport ook een goed document voor oudercommissies om het adviesgesprek over prijswijzigingen te voeren.

Onderzoek uurtarieven en openingstijden

Met enige regelmaat voert BOinK een vergelijkend prijsonderzoek uit naar de gehanteerde uurtarieven in de dagopvang en bso. We doen dit in samenwerking met het Waarborgfonds. Uit het meest recente 'Onderzoek uurtarieven 2025' (februari 2025) blijkt dat de prijzen gemiddeld 5-10% hoger liggen dan in 2024. De conclusie is dat bij een aantal organisaties de uurprijs meer stijgt dan de indexering van het uurtarief.

Hoofdstuk 3 Het adviesrecht van de (centrale) oudercommissie

Kijktip:

Webinar 'De oudercommissie en het prijsadvies'

Op dinsdag 9 september 2025 heeft BOinK voor de tweede maal het webinar 'De oudercommissie en het prijsadvies' georganiseerd in samenwerking met het Waarborgfonds Kinderopvang.

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Het adviesproces: een continu proces van afstemming en samenwerking tussen houder en oudercommissie
- Financieel inzicht in de bedrijfsvoering binnen de kinderopvangsector
- De opbouw van het uurtarief; eigen bedrijfsgegevens, sectordata en kostenprognoses
- Benodigde en beschikbare informatie voor oudercommissies

Webinar terugkijken en meer informatie: *kijk hier*

3.1 Hoe werkt het adviesrecht op prijswijzigingen?

In de Wet kinderopvang is vastgelegd dat oudercommissies adviesrecht hebben op wijzigingen in de prijs van de kinderopvang. Dit betekent dat de houder iedere prijswijziging aan de oudercommissie moet voorleggen voor advies. De wet zegt bovendien dat de houder de oudercommissie op tijd alle informatie geeft die de oudercommissie nodig heeft om een prijswijziging te kunnen beoordelen en een goed advies te kunnen geven. En als de oudercommissie daar om vraagt, moet de houder deze informatie ook schriftelijk geven. Zo staat dit in *artikel 1.60 lid 5 van de Wet kinderopvang*.

Welke informatie mag een oudercommissie verwachten?

Er zijn geen regels die bepalen welke informatie een houder aan de oudercommissie moet geven als onderbouwing voor de voorgestelde prijswijziging. Maar de oudercommissie mag wel bepaalde informatie verwachten. De wet heeft het niet voor niets over het geven van 'alle informatie die de oudercommissie voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig heeft'. Simpel gezegd: de informatie die de houder aan de oudercommissie geeft moet voldoende zijn om goed te kunnen adviseren.

Je mag van de houder een duidelijke toelichting verwachten bij de noodzaak, de gemaakte keuzes en afwegingen die gemaakt zijn om tot de nieuwe uurtarief te komen. Documenten die dit ondersteunen zijn bijvoorbeeld:

- Cijfermateriaal op basis van een begroting en/of jaarrekening
- Kostenprognose AYIT
- Sectorrapport Kinderopvang
- Schriftelijke en mondelinge toelichting
- Bezettingscijfers

Niet iedere organisatie zal de volledige jaarrekening of begroting willen delen, nog afgezien van duidelijke afspraken over geheimhouding hiervan. Maar er zijn ook andere mogelijkheden waarmee de houder financieel inzicht kan geven. Zo kan de houder een oc-lid met financiële kennis op kantoor een papieren versie van de balans laten inzien. Hiermee kan voorkomen worden dat oudercommissieleden per abuis belangrijke documenten doorsturen of digitaal 'laten slingeren'. Of de houder

ontwikkelt een cijfermatig format op basis waarvan ieder jaar de nodige cijfers gedeeld kunnen worden met de oudercommissie voor het prijsadvies.

In een recente zaak uit juli 2024 heeft de Geschillencommissie geoordeeld dat de oudercommissie desgevraagd beschikt over "*gegevens waaruit blijkt in hoeverre de feitelijke kosten in het voorafgaande jaar overeenkomen, respectievelijk afwijken van de prognoses die destijds zijn gehanteerd bij de wijziging van het uurtarief.*" Doel en noodzaak is dat de oudercommissie over "*voldoende relevante informatie beschikt om het voorgenomen besluit te kunnen wegen en hierover gemotiveerd advies uit te brengen.*"

Tip:

Maak van te voren afspraken over de te verstrekken informatie

- Maak als oudercommissie samen met de houder heldere afspraken over welke informatie voor jullie voldoende moet zijn om een goed advies over de wijziging van de uurtarief te kunnen geven.
- Zo kan je de houder bijvoorbeeld vragen om een cijfermatig format te ontwikkelen waarin hij ieder jaar de nodige cijfers kan delen met de oudercommissie voor het prijsadvies.
- Leg deze afspraken schriftelijk vast. Bijvoorbeeld in het Huishoudelijk Reglement Oudercommissies, deel B. Zo hoeft de oudercommissie dit proces niet ieder jaar opnieuw te doorlopen.

Moet de informatie specifiek voor de locatie zijn?

Ja. De uitleg en redenen van de prijswijziging moet locatie specifiek zijn en niet voor bijvoorbeeld tien locaties tegelijk. Al in 2019 heeft de Geschillencommissie een duidelijke *uitspraak* gedaan dat de houder bedrijfseconomische gegevens op locatieniveau aan de oudercommissie moet verstrekken, omdat:

- Dit het organisatorische niveau is waarop de OC functioneert;
- Alleen dan de OC adequaat invulling kan geven aan haar adviesrecht op dit onderwerp;

- Het de OC in staat stelt haar advies tegenover haar achterban – de ouders van de opvanglocatie die zij vertegenwoordigt – op deugdelijke wijze te verantwoorden.

Maar, het zorgen voor locatiespecifieke informatie hoeft niet te betekenen dat de uurtarief uiteindelijk ook op alle locaties van een kinderopvangorganisatie anders is. Dit kan bijvoorbeeld zoveel meer administratief werk met zich meebrengen, dat er ook extra kosten bijkomen. Of een organisatie kiest er bewust voor om locaties in meer kwetsbare wijken open te houden. Ook al hebben deze locaties vaker een hogere kostprijs, zij vinden het vanuit maatschappelijk oogpunt belangrijk dat iedereen gelijke toegang tot kinderopvang heeft. De mogelijk hogere kostprijzen op die locaties worden dan gemiddeld met lagere kostprijzen op andere locaties van dezelfde organisatie. Waar het om gaat is dat de houder de oudercommissie wel deze locatiespecifieke informatie geeft. En daarnaast ook de argumenten die achter de gemaakte keuzen liggen om tot een bepaalde uurtarief te komen. Pas dan kan de oudercommissie de uurtarief goed beoordelen.

Tip:

Bedenk vooraf goed welke financiële kennis en ervaring er is

Zowel binnen jullie eigen oudercommissie, als ook bij de opvangorganisatie zelf. Hou daar rekening mee in je beoordeling en het type gesprek wat je voert.

Weinig financiële kennis aanwezig binnen de oudercommissie? Het staat de oc vrij om een ouder met financiële kennis te vragen tijdelijk aan te sluiten bij het adviestraject en de vaste oc-leden te helpen bij het beoordelen van de prijswijziging en het geven van goed advies.

De financiële bedrijfsvoering bij kleine(re) organisaties is heel anders dan die bij grote(re) organisaties. Er wordt niet overal gewerkt met uitgebreide begrotingen en jaarrekeningen, en uitgebreide berekeningen op basis van bezettingscijfers. Ga desondanks niet als wel goed financieel onderlegde ouder op de stoel van de ondernemer zitten; het is en blijft zijn of haar onderneming.

Waar moet het gesprek tussen houder en oudercommissie verder over gaan?

Bespreek met elkaar het lang termijn prijsbeleid. Het is belangrijk om te streven naar een samenhangend, constant prijsbeleid. Daarbij worden uitschieters in de prijsstijging of prijsdaling zoveel mogelijk voorkomen. Uitschieters in prijsstijgingen willen zich nog wel eens voordoen wanneer organisaties geen of onvoldoende reserves hebben opgebouwd. Onverwachte uitgaven of verminderde inkomsten kunnen ze dan niet goed opvangen. Om deze kosten te dekken, wordt er een onverwacht hoge uurtarief vastgesteld. Uitschieters komen ook voor in een te lage uurtarief. Dit verzwakt het weerstandsvermogen van de organisatie. Of de rekening wordt doorgeschoven naar een volgende generatie ouders. Bespreek dus met de houder waarom het belangrijk is voor de organisatie om reserves te hebben en hier geld voor opzij te zetten. Denk aan investeringen, incidentele uitgaven en perioden van economische recessie.

Hoe lang duurt het adviestraject?

Over het algemeen adviseert BOinK een adviestermijn van vier weken. Zo staat dit ook beschreven in het Modelreglement Oudercommissie (deel 2, onderdeel B, afspraken tussen oudercommissie en kinderopvangorganisatie). Deze adviestermijn gaat pas in als de oudercommissie voldoende informatie van de organisatie heeft ontvangen om advies te kunnen geven.

Het prijsadviestraject heeft meestal meer tijd nodig dan deze vier weken. Stel, de houder vraagt advies bij de oudercommissie en geeft daarbij onvoldoende goede informatie? Dan moet de oudercommissie eerst extra informatie opvragen, die door de houder aangeleverd moet worden bij de oudercommissie. Al met al ben je dan zo één tot twee weken verder. En vanaf dát moment moet de adviestermijn van 4 weken nog ingaan. Bovendien is het beoordelen van de prijswijziging en het geven van een goed advies daarop vrij ingewikkeld. Anders dan een adviesaanvraag over bijvoorbeeld het voedingsbeleid of de openingstijden. Zorg er dus voor dat jullie samen met de houder ruim de tijd nemen. Zie voor meer informatie over hoe een oudercommissie tot een advies komt onze *brochure Medezeggenschap, adviesrecht en de achterban*.

Ga met elkaar in gesprek!

Het komt nogal eens voor dat de houder en de (centrale) oudercommissie tijdens een adviesprocedure alleen schriftelijk of per e-mail met elkaar contact hebben. Zij zitten dus niet letterlijk een keer met elkaar om tafel. BOinK adviseert (centrale) oudercommissies en houders om fysiek met elkaar te overleggen.

Maak samen een duidelijke planning voor het adviestraject!

Maak als oudercommissie samen met de houder een goede planning voor het prijsadvies. Spreek duidelijke afspraken, termijnen en deadlines met elkaar af. Leg deze schriftelijk vast, zoals:

- ✓ uiterlijke datum waarop de houder de adviesaanvraag inclusief onderbouwing aanbiedt aan de oudercommissie
- ✓ welke informatie voldoende is voor de oudercommissie om een advies te kunnen geven, zoals een begroting , jaarcijfers, etc.
- ✓ uiterlijke reactietermijn van de oudercommissie om aan te geven of de gegeven informatie voldoende is of dat er nog informatie ontbreekt
- ✓ uiterlijke reactietermijn wanneer de houder de eventuele extra informatie gegeven moet hebben
- ✓ een datum voor een 'gesprek ' tussen oudercommissie en de houder
- ✓ uiterlijke reactietermijn voor het definitieve advies van de oudercommissie
- ✓ informeren van ouders over nieuwe uurtarief: uiterlijk 1 maand + 1 week voor de geplande ingangsdatum. Dit is meestal 1 januari van het nieuwe kalenderjaar.

3.2 Advies via centrale oudercommissie

In grotere organisaties worden tarieven vaak centraal vastgesteld. Het is dan praktisch als lokale oudercommissies hun krachten bundelen in een centrale oudercommissie. Gezamenlijk kunnen zij tot een advies over de prijswijziging komen. Lokale oudercommissies moeten dan een machtiging geven voor het prijsadvies aan de centrale oudercommissie. Die centrale oudercommissie geeft een advies

over de voorgenomen prijswijziging. De ondernemer kan op die manier direct overleggen met vertegenwoordigers van alle ouders in de gehele organisatie.

Er kunnen natuurlijk altijd locatiespecifieke zaken spelen. De lokale oudercommissie mag dan altijd zelfstandig adviseren over de prijswijziging als zij dat willen. Hun machtiging aan de centrale oudercommissie kan ten alle tijden weer ingetrokken worden.

3.3 Wat als het adviestraject niet naar wens verloopt?

Wat nu als de oudercommissie een goed onderbouwd advies heeft gegeven, maar de houder volgt dat advies niet op? Mag dat zomaar? En wat als de houder helemaal geen adviesaanvraag aan de oudercommissie voorlegt? Hieronder beschrijven we welke stappen je als oudercommissie in zulke situaties kunt nemen.

Moet de houder het advies van de oudercommissie opvolgen?

De houder is niet verplicht het advies van de oudercommissie over te nemen. In dit geval moet de houder dit schriftelijk beargumenteren aan de oudercommissie. Zo staat dit ook in de wet: "de houder mag pas van het advies van de oudercommissie afwijken als dit advies aantoonbaar in strijd is met het belang van de kinderopvang." (*artikel 1.60, lid 2 Wet kinderopvang*).

De oudercommissie ontvangt geen adviesaanvraag of de procedure verloopt niet goed

Het kan gebeuren dat de houder helemaal geen advies aan de oudercommissie vraagt over de nieuwe prijs die hij wil laten ingaan. Ook dan overtreedt hij de Wet kinderopvang. Maar ook wanneer de houder wel advies aan de oudercommissie vraagt, kan het zo zijn dat de adviesprocedure niet goed verloopt. Dit zijn allemaal belangrijke redenen om als oudercommissie zelf actie te ondernemen.

Wat kan de oudercommissie doen?

Wanneer de houder geen advies aan de oudercommissie vraagt, of hun advies negeert, dan kan de oudercommissie de volgende stappen nemen:

→ *Schrijf een brief naar de kinderopvang ondernemer*

Geef daarin aan dat de oudercommissie volgens de Wet kinderopvang het recht heeft om een advies te geven over de voorgenomen nieuwe uurtarief. Benoem hierbij de geldende wetsartikelen, zoals wij die ook in deze brochure hebben benoemd. Vertel ook dat wanneer de houder het advies niet wil of kan overnemen, hij dit schriftelijk aan de oudercommissie moet kunnen onderbouwen. We raden het aan een datum te noemen wanneer de houder op zijn laatst moet reageren. Geef ook aan dat je hier graag met elkaar het gesprek over aangaat en jullie er niet alleen schriftelijk over communiceren.

→ *Ga naar het klachtenloket of de Geschillencommissie Kinderopvang*

Reageert de houder niet op de brief, of naar ontevredenheid dan raden we aan om in eerste instantie contact op te nemen met het *Klachtenloket Kinderopvang*. Het klachtenloket kan oudercommissies juridisch advies geven. Ook kunnen zij bemiddelen tussen de oudercommissie en de houder, of een externe mediator inzetten. Want een goede verstandhouding is heel belangrijk voor de (verdere) samenwerking.

Komen jullie er dan alsnog niet uit? Of blijft er onduidelijkheid of een visieverschil ontstaan over de manier waarop en/of de mate waarin invulling is gegeven aan het adviesrecht van de oudercommissie? Dan kan de oudercommissie direct een geschil indienen bij de *Geschillencommissie Kinderopvang*. Oudercommissies zijn, in tegenstelling tot individuele ouders, niet verplicht om eerst de interne klachtenprocedure te doorlopen. Er wordt vanuit gegaan dat oudercommissies in hun reguliere overleg met de houder al gesproken hebben over zaken die niet goed verlopen in de manier waarop invulling wordt gegeven aan het adviesrecht.

Bij onderwerpen waar de oudercommissie wettelijk adviesrecht op heeft, behandelt de Geschillencommissie ook klachten over een beslissing die de houder van plan is te nemen of al genomen heeft. Als een procedure bij de Geschillencommissie wordt doorlopen en de oudercommissie wordt in het gelijk gesteld, dan kan het zijn dat de kinderopvangorganisatie haar besluit geheel of gedeeltelijk moet intrekken. Of zij moet één of meer gevolgen van dat besluit ongedaan maken. De uitspraak van de Geschillencommissie is bindend.

Leestip:

Uitspraken Geschillencommissie Kinderopvang in prijsadviestrajecten

- 960445/1153330 – juli 2025: *Geschil over tariefsverhoging en adviesrecht oudercommissie in de kinderopvang*
- 830392/1108350 – juli 2025: *Prijsverhoging zonder advies ontvankelijkheid oudercommissie bij onduidelijk prijsadviestraject*
- 374860/468943 – september 2024: *Adviesrecht uitoefenen over tariefsverhoging door ouderencommissie*
- 245616/255511 – juni 2024: *Prijsstijging ondanks negatief advies oudercommissie kan niet in stand blijven*
- 200008/206231 – juni 2023: *Globale informatie geven aan oudercommissie is onvoldoende voor onderbouwing ondernemer besluit prijsverhoging*
- 202374/205334 – juni 2023: *Geschil over technische correctie: ondernemer had voorgenomen correctie voor advies aan oudercommissie moeten voorleggen*
- 122138 – juni 2019: *Bovengemiddelde tariefverhoging mag (nog) niet worden doorgevoerd*

→ *Meld de situatie bij de GGD*

Oudercommissies kunnen contact opnemen met de GGD. Bel de regionale GGD en vraag naar de inspecteur Kinderopvang. Geef dan aan dat de houder zich niet aan het adviesrecht houdt. De GGD is in de Wet kinderopvang aangewezen als toezichthouder. De GGD inspecteert onder andere of en hoe het kindercentrum heeft geregeld dat alle ouders hun mening mogen geven. En ze controleren of er een oudercommissie aanwezig is, want dat is een wettelijke plicht.

Wat de GGD niet controleert is hoe de houder omgaat met het adviesrecht van de oudercommissie. Wordt de oudercommissie daadwerkelijk om advies gevraagd bij de onderwerpen waar zij adviesrecht op hebben? Geeft de houder voldoende informatie om de adviesvraag goed te kunnen beoordelen? En hoe gaat de houder om met de adviezen die de oudercommissie gegeven heeft? Zoals bij punt 3 uitgelegd, kunnen oudercommissies terecht bij de

Geschillencommissie als deze zaken niet goed verlopen. Maar daarnaast is het tóch belangrijk dat je de GGD informeert als de houder de oudercommissie niet om advies vraagt. Of als de houder niets doet met het gegeven advies. Dit is namelijk belangrijke informatie voor de toezichthouder over hoe de houder te werk gaat. Met deze informatie zal de toezichthouder rekening houden bij volgende inspecties. Wil je meer lezen over wat te doen met klachten? Of over het toezicht door de GGD? Ga dan naar onze themapagina's *Klachten en conflicten* en *Toezicht en Handhaving in de kinderopvang*.

3.4 Visie op medezeggenschap en het prijsadvies

Het is een uitdaging om goed vorm te geven aan het adviesrecht op prijswijzigingen in een marktsector zoals de kinderopvang is. Voor beide partijen, de houder en de oudercommissie. Is het nu echt zo belangrijk dat ouders, vertegenwoordigd door hun oudercommissie, advies uitbrengen over de uurtarief? Heeft het een meerwaarde?

Absoluut! Medezeggenschap gaat erom dat ouders werkelijk invloed kunnen hebben op de plannen van de kinderopvangorganisatie. Plannen die gaan over de kwaliteit van de opvang en het belang van de onderneming. Daar hoort ook het adviesrecht op prijswijzigingen bij.

BOinK vindt het belangrijk dat de adviesprocedure constructief verloopt. Waarbij beide partijen zich positief en opbouwend opstellen ten aanzien van de onderlinge samenwerking. Er is ruimte voor een goed gesprek, voor het beantwoorden van vragen en ook voor onderhandeling. Dit is naar onze mening meer dan alleen de uitleg van de houder op vragen vanuit de oudercommissie.

Het zou zo moeten zijn dat door het gesprek tussen houder en oudercommissie andere uitkomsten mogelijk zijn dan dat de houder in eerste instantie zelf had bedacht. Ga maar eens na: doordat de oudercommissie inzage krijgt in gemaakte beleidskeuzes in de begroting, kan zij dit koppelen aan andere beleidskeuzes van de organisatie. Beleid waar de oudercommissie ook adviesrecht op heeft, zoals het voedingsbeleid of beleid op gebied van de pedagogische kwaliteit. Op die manier ontstaat er een continu proces in het maken van bepaalde beleidskeuzes en de

invloed daarvan op de prijs. Beleidskeuzes waar oudercommissies vaak adviesrecht op hebben.

Onze wens voor de toekomst is dat houders continue in gesprek blijven met de oudercommissie over dit onderwerp, los van het wettelijk verplichte adviestraject op de jaarlijkse uurtarief. Zo zijn na het eerste kwartaal van een kalenderjaar vaak de definitieve jaarcijfers van voorgaand jaar bekend. Het zou mooi zijn als houders die dan ook op dat moment met hun oudercommissie bespreken. En vergelijken met de begroting die voor dat voorgaande jaar gemaakt was. Dat was namelijk de begroting op basis waarvan de oudercommissie destijds haar advies op de prijswijziging gebaseerd heeft. En hoe heeft dit nu in de praktijk uitgepakt?

Door op die manier structureel samen te werken, kunnen houder en oudercommissie veel eerder, vaker én in een minder beladen situatie een goed gesprek met elkaar voeren over de cijfers en begroting. De verwachting is dat dit het adviestraject op de jaarlijkse prijswijziging een stuk zal vergemakkelijken. De oudercommissie weet immers hoe de organisatie ervoor staat en waarom welke keuzes gemaakt zijn, al dan niet met inmenging van hun advies, op basis waarvan de uurtarief voor komend jaar tot stand is gekomen.

Uiteindelijk draait het allemaal om de visie van vooral de houder, maar ook van de oudercommissie, op samenwerken met ouders en medezeggenschap.

Tip voor oudercommissies

De oudercommissie heeft adviesrecht op veel beleidsonderwerpen, die ook van invloed zijn op de kosten. Denk bijvoorbeeld aan het beleid op gebied van de *pedagogische kwaliteit*, *veiligheid en gezondheid*, het voedingsbeleid of openingstijden.

Adviseer over deze beleidsonderwerpen bij voorkeur op een ander moment dan het adviestraject over de uurtarief. Maar neem bij het prijsadvies wel de bijbehorende kosten van dit beleid mee in de beoordeling. En kijk naar de verhouding tussen prijs en kwaliteit.

Tip voor houders

Oudercommissies zetten zich in voor een goede kwaliteit van de kinderopvang en zijn belangrijk voor het goed functioneren van de kinderopvangorganisatie. Om de taak als oudercommissie goed uit te kunnen oefenen, moeten alle partijen beschikken over een gedegen kennis van de wet- en regelgeving in de kinderopvang en de rechten en plichten op het gebied van medezeggenschap kennen.

Daarom geeft BOinK sinds 2022 ook een basistraining *'Samenwerken met de oudercommissie'* voor professionals en houders in de kinderopvang. Deze training vormt een goede basis om samen met uw oudercommissie een prettige samenwerking te creëren en invulling te geven aan medezeggenschap.

Lees *hier voor meer informatie en aanmelden*.

Hoofdstuk 4 Prijswijziging in 2026

Een houder van een kinderopvangorganisatie die de prijs wil wijzigen moet volgens de Wet kinderopvang de oudercommissie om advies vragen (artikel 1.60 lid 1f). Zie voor het adviesrecht hoofdstuk 3 van deze brochure.

Als de oudercommissie gevraagd wordt te adviseren over de prijswijziging dan moet zij de onderbouwing van de houder, de redenen om de prijs te wijzigen, beoordelen. De oudercommissie moet zich afvragen hoe de uurtarief is opgebouwd, wat de omzet en kostenposten zijn en of er bijvoorbeeld verbeteringen komen in de kwaliteit van de opvang. Ook kan de prijs worden vergeleken met de prijzen van kinderopvangorganisaties in de buurt met ongeveer hetzelfde aanbod. Simpel gezegd kunnen oudercommissies afwegen wat ouders in de komende periode mogen verwachten voor de extra kosten die ze moeten gaan betalen.

Hieronder beschrijven we eerst de huidige actualiteiten die van invloed zijn op de prijs en die ondernemers kunnen aandragen als argument voor een prijsstijging. Ook leest u over andere redenen die houders regelmatig geven voor een prijsstijging.
Er volgt na elke reden een reactie van BOinK.

4.1 Prognose kostenontwikkeling in de kinderopvang

De brancheorganisaties BK en de BMK laten elk jaar samen de Prognose Kostenontwikkeling Kinderopvang opstellen voor hun leden, de inmiddels bekende 'kostenprognose van Ayit'. De prognose is een voorspelling van verschillende onderdelen die invloed hebben op de kostenontwikkelingen voor het komende kalenderjaar. Zo zorgen afspraken in de cao over salarisverhogingen bijvoorbeeld voor hogere loonkosten. Aangezien de kosten van een kinderopvangorganisatie voor 75% uit loonkosten bestaan (zie hoofdstuk 2), is de stijging van de loonkosten dus ook het meest van belang voor de prognose van de kostenstijging.

De eerste prognose verschijnt meestal in juli en de voorspellingen worden in eerste instantie gesteld op basis van cijfers en informatie van het Centraal Plan Bureau, DNB en de Rijksoverheid, die beschikbaar zijn tot juni van het betreffende kalenderjaar. Gedurende de laatste maanden van het jaar kunnen zich nog ontwikkelingen voordoen, die tot een aanpassing van de prognose kunnen leiden. Dit geldt met name voor het verschijnen van de Rijksbegroting in september. Rond eind september verschijnt daarom altijd een update van de prognose kostenontwikkeling.

De kostenprognose is een gemiddelde voor alle kinderopvangorganisaties en alle opvangsoorten. Het blijft een prognose en verschillen tussen organisaties zijn groot. De opstellers van de prognose benoemen dan ook duidelijk dat iedere organisatie voor zichzelf nagaat in welke mate de besproken onderdelen voor hun eigen organisatie, locatie en/of opvangsoort gelden en op basis daarvan een eigen op maat gemaakte prognose per opvangorganisatie en -locatie maken.

Veel kinderopvangorganisaties gebruiken deze kostenprognose als hulpmiddel voor het berekenen van hun te maken kosten voor het komende jaar, de begroting genoemd. En daarmee voor het bepalen van hun uurtarieven. Hier is het ook precies voor bedoeld.

Reactie BOinK

BOinK raadt oudercommissies aan om bij de houder na te vragen of er van de 'Prognose kostenontwikkeling kinderopvang 2026' gebruik is gemaakt. Zo ja, vraag de houder om deze met jullie te delen, mocht dat niet zijn gebeurd. Vergeet daarbij

ook de FAQ's en de update uit september niet. BOinK benadrukt wat de branchepartijen, de opstellers van de kostenprognose zelf en recent ook de Geschillencommissie Kinderopvang aangeven: de prognose is géén prijsadvies. De cijfers zijn gemiddelden binnen de hele sector kinderopvang en niet specifiek genoeg in het voorspellen van de kosten van een organisatie of locatie. De kostenprognose is bedoeld als basis voor het berekenen van kostenontwikkelingen op organisatie- én locatieniveau.

Leestip:

Uitspraak Geschillencommissie Kinderopvang m.b.t. adequaat gebruik van de Ayit-kostenprognose

Inmiddels heeft ook de Geschillencommissie Kinderopvang in een recente uitspraak uit juli 2025 (*referentienummer 768021/1077727*) geoordeeld over wanneer er sprake is van adequaat gebruik van de Ayit-kostenprognose door ondernemers en welke gegevens zij dienen te overleggen aan de oudercommissie in het prijsadviestraject. De commissie noemt de volgende zaken die van belang zijn:

"Indien een ondernemer bij tariefsverhogingen binnen de bandbreedte van de AYIT-prognose blijft, is dat in beginsel – **mits correct en transparant toegepast** – een redelijke basis voor besluitvorming over tariefsverhogingen."

De Geschillencommissie overweegt eveneens dat "**het overleggen van een algemene prognose onvoldoende is** indien niet duidelijk is in hoeverre die prognose aansluit bij de feitelijke situatie op locatieniveau op dat moment."

De totale stijging van de kosten die voor 2026 wordt verwacht, ligt volgens de kostenprognose tussen de 3,7% en 5,1%. Wees als oudercommissie kritisch op de eigen op maat gemaakte prognoses voor de eigen organisatie, locatie en/of opvangsoort.

Kijk tot slot ook goed naar het behaalde rendement (= omzet min de gemaakte kosten) en stel vragen over de hoogte van het rendement in vergelijking met de voorgenomen stijging van de uurtarief. Iedere prognose kent immers achteraf tegenvallers en meevallers, die effect hebben op de exploitatie en daarmee op het rendement dat is behaald. Is het rendement lager dan verwacht, is dat een reden

voor een extra tariefsverhoging. Maar is het rendement hoger dan verwacht, dan kan een tariefsverhoging gematigd worden. Dus, wanneer een opvangorganisatie de uurtarief voor 2026 fors wil verhogen én ook een flink rendement heeft behaald, dan kun als oudercommissie zeker kritische vragen stellen of een dergelijke prijsstijging voor ouders wel daadwerkelijk nodig is. Wordt er gespaard voor een grote uitgave in de toekomst? Moet het deel eigen vermogen dat in de organisatie zit verhoogd worden omwille van een betere solvabiliteit? Of kan een deel van de winst gebruikt worden om de uurtarieven in 2026 voor ouders minder fors te laten stijgen? Je hebt recht op deze informatie.

4.2 Stijging loonkosten

Zoals in hoofdstuk 3 al stond beschreven, bestaan de kosten van een kinderopvangorganisatie voor het grootste deel uit loonkosten. Voor 2026 worden deze, net als in 2025, geschat op 75%. Alle overige kosten, inclusief huisvesting, energie, voeding etc. vormen de resterende 25%. De stijging van de loonkosten zijn dus het meest van invloed op de stijging van de uurtarief. Loonkosten kunnen stijgen als gevolg van overheidsmaatregelen en maatschappelijke omstandigheden die van invloed zijn op de arbeidsmarkt, belastingen en sociale lasten. Denk bijvoorbeeld aan de volgende zaken:

- cao afspraken over salarisverhogingen en overige vergoedingen
- periodieke salarisverhogingen
- toevoeging extra periodieken aan schalen voor bepaalde functies
- in- en uitstroom van personeel
- wijzigingen aan het loonfunctiegebouw
- een stijging van de pensioenpremies
- sociale lasten werkgevers
- algemene kostenontwikkelingen door inflatie (prijsindexcijfer)

Al deze zaken komen ook aan de orde in de kostenprognose van AYIT. En voor al deze zaken geldt ook het advies aan organisaties om een specifieke berekening voor hun eigen organisatie te maken. Helaas zien we bij BOinK in ons spreekuur terug dat lang niet iedere organisatie dit doet. Op de cao Kinderopvang en op de in- en uitstroom en ziekteverzuim van personeel gaan we hieronder wat nader in.

Cao Kinderopvang 2025-2026

De belangrijkste cao-afspraken die van invloed zijn op de loonkosten, zijn die over de salarissen, eenmalige uitkeringen, eindejaarsuitkering, pensioenpremies en aanvullend geboorteverlof. De nu geldende cao Kinderopvang 2025-2026 loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2026.

De Cao-afspraken met invloed op de loonkosten zijn als volgt:

Salaris

- ✓ Salarissen worden twee keer verhoogd
  - o Per 1 juli 2025 een salarisstijging van 2,5%
  - o Per 1 september 2026 een salarisstijging van 1,5%

Eindejaarsuitkering

- ✓ Eindejaarsuitkering stijgt in 2 stappen naar 8%
  - o Per 1 januari 2025 een verhoging van 4% naar 5,5%
  - o Per 1 januari 2026 een verhoging van 5,5% naar 8 %

Overige verhogingen

- ✓ Minimumloon van €16 vanaf januari 2026 *(dit heeft vooral effect voor startende kinderopvangmedewerkers in opleiding)*
- ✓ De stagevergoeding gaat in twee stappen omhoog *(bedragen gelden bij 5 dagen per week)*:
  - o Per 1 september 2025 van € 300,- naar € 350,-
  - o Per 1 september 2026 van € 350,- naar € 450,-
- ✓ De werkgever verdubbelt ieder jaar de eerste zestien uur die de medewerker aan het levensfasebudget toevoegt. Dit is 4 uur meer dan nu.
- ✓ 5 mei wordt jaarlijks een vrije dag.

Omdat de loonafspraken voor 2026 al bekend zijn, kunnen ondernemers aan de hand hiervan specifieke berekeningen voor hun eigen organisatie maken.

Periodieke loonsverhoging

Personeelsleden die nog niet op de hoogste trede van hun salarisschaal zitten, krijgen er in principe elk jaar één periodiek bij. In de voorgaande cao Kinderopvang 2023-2024 zijn de salarisschalen met twee treden verlengd, waardoor in 2024 en 2025 iedere werknemer een trede op de salarisschaal steeg. Voor organisaties die uitgaan van een tredeverhoging per 1 januari van het kalenderjaar, is dit voor 2026 niet meer aan de orde. De verwachting is dat vanaf 2026 zo'n 30% en 50% van de medewerkers een trede zal stijgen, gelijk aan 2023 en daarvoor. Enkel organisaties die de tredeverhoging doorvoeren vanaf het moment dat de betreffende medewerker een jaar langer in dienst is, kunnen in 2026 nog te maken hebben met overloopeffecten van de tredeverhoging voor alle medewerkers uit 2025 (2,6%).

In- en uitstroom personeel

De loonkosten van een kinderopvangorganisatie worden beïnvloed door in- en uitstroom van personeel. Iedere medewerker die in dienst is en nog niet aan het maximum van zijn salarisschaal zit, heeft recht op een extra periodiek per jaar. Voor oudere medewerkers die al aan het maximum zitten geldt dit niet, maar zij hebben wel een hoger salaris. Oftewel, als er relatief veel oudere werknemers vertrekken en daar jongere werknemers voor in de plaats komen, leidt dat tot een daling van de gemiddelde loonkosten. Anderzijds brengt de huidige krapte op de arbeidsmarkt hogere kosten met zich mee. Denk aan hogere (start)salarissen voor jongere medewerkers, opleidingskosten voor zij-instromers en startende BBL-studenten en wervingskosten.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim en de inzet van vervangend personeel brengen extra personeelskosten met zich mee. Het ziekteverzuim in de kinderopvang ligt hoger dan in de gemiddelde Nederlandse arbeidsmarkt. In 2024 is, net als in voorgaande jaren, het verzuim in kinderopvang een fractie hoger dan gemiddeld in de sector zorg en welzijn. In het vierde kwartaal van 2024 is het verzuim licht gedaald ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2023 (van 8,1% naar 8,0%). Gemiddeld over het hele jaar ligt het verzuim in 2024 met 7,7% op hetzelfde niveau als in 2023. De meest actuele cijfers en het jaarlijks gemiddelde verzuimpercentage staan in de *factsheet* Verzuimcijfers kinderopvang uit maart 2025 van *Kinderopvang Werkt!*.

Reactie BOinK

Zoals gezegd zullen stijgende loonkosten vaak de hoofdreden zijn voor een prijsstijging, aangezien de kosten van een kinderopvangorganisatie voor gemiddeld 75 % uit loonkomsten bestaan. Maar vraag wel specifiek door.

Zoals hierboven beschreven, bestaat de loonkostenstijging uit meerdere componenten en voor al deze componenten is het van belang dat de ondernemer een specifieke berekening voor de eigen organisatie maakt. Voor 2026 zijn de loonkostenstijgingen zoals die voortkomen uit de algemeen verbindend verklaarde cao afspraken al bekend, wat een specifieke eigen berekening een stuk makkelijker maakt. Voor 2025 was dat niet zo; in het najaar van 2024 moesten ondernemers bij het vaststellen van hun uurtarieven voor 2025 een inschatting maken voor de te verwachten loonstijging. Kijk dus bij huidig adviestraject vooral ook samen terug naar de inschattingen die de ondernemer eind 2024 heeft gemaakt; of de loonstijging te hoog of te laag is ingeschat en hoe dit eventueel bijgesteld gaat worden in de tarieven voor 2026.

Werkgevers in de kinderopvang hebben een belangrijke rol in het aanpakken van de huidige personeelskrapte in onze sector. Goed werkgeverschap is uiteraard niet alleen een kwestie van hoge salarissen. Toch is het niet ondenkbaar en onlogisch dat werkgevers hogere salarissen of andere kostbaardere arbeidsvoorwaarden bieden om personeel te werven en te behouden. Vraag hiernaar.

Tot slot, het is van belang dat de houder rekent met hoeveel fte hij in dienst heeft. En wat op basis daarvan het gevolg is voor de totale loonsom. Het gaat dus niet om het aantal werknemers dat in dienst is, omdat de meeste werknemers in de kinderopvang parttime werken.

4.3 Nieuwe wet- en regelgeving

Nieuwe regelgeving BSO Bus

Per 1 januari 2026 verandert de regelgeving voor het gebruik van de BSO Bus. Vanaf dat moment mogen er nog maximaal 8 kinderen per bus vervoerd worden, in plaats van de huidige 10 kinderen. Zo heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in april dit jaar besloten.

Voor kinderopvangorganisaties die veelal dagelijks kinderen vervoeren, betekent deze wijziging dat er keuzes gemaakt moeten worden in de manier waarop het vervoer georganiseerd wordt. Zowel praktische keuzes in de aanpassing van het vervoersbeleid, als financiële keuzes. Het is belangrijk dat organisaties dit tijdig opnemen in hun begroting voor 2026, om te voorkomen dat de wijziging onverwachts druk legt op de financiële huishouding van de organisatie.

Reactie BOinK

BOinK erkent, net als de brancheorganisaties BK en BMK, dat dit voor organisaties een vervelende verandering is, waarvoor geen kant-en-klare oplossingen bestaan. Het vraagt om maatwerk per organisatie en locatie.

In dit artikel zetten we de belangrijkste oplossingsrichtingen en aandachtspunten op een rij, die kinderopvangorganisaties kunnen helpen in de voorbereiding op deze aanpassing. Denk aan de volgende punten:

- Bestaande capaciteit efficiënter inzetten
- Vervoersplanning slimmer inrichten
- Kinderen zelfstandig laten fietsen vanaf een bepaalde leeftijd
- Samenwerking met externe vervoerspartners
- Investeren in extra BSO Bussen en/of alternatieve vervoermiddelen
- Tijdige communicatie en afstemming met ouders
- De financiële impact in kaart brengen en verwerken in de bedrijfsvoering

Naast mogelijke extra kosten, zal er dus ook een nieuw vervoersbeleid moeten komen. Het vervoersbeleid is onderdeel van het Veiligheidsbeleid, dus daar heeft de oudercommissie ook wettelijk adviesrecht op. Ga goed met elkaar het gesprek aan over de verschillende opties, te maken keuzes en bijbehorende financiële impact.

4.4 Personeelstekorten

Uit de meest recente *arbeidsmarktpeiling* van Kinderopvang Werkt! uit mei 2025, blijkt dat er een langzame daling zichtbaar is de personeelstekorten. Opvallend zijn de lokale verschillen in de tekorten en de langdurigheid van bestaande tekorten. Zo gaf 18% van de organisaties aan dat hun personeelstekort al langer dan drie jaar duurt.

Bij sluiting kan er geen kinderopvang geboden worden en hebben ouders het recht hun geld voor deze dag(en) terug te krijgen. De kinderopvangorganisatie heeft hierdoor minder inkomsten en kan dit mogelijk aandragen als verminderde omzet of extra kostenpost. Daarnaast hebben personeelstekorten mogelijk ook een prijsopdrijvend effect; om aantrekkelijk(er) te zijn voor nieuw personeel, kunnen mogelijk de startsalarissen stijgen.

Tot slot was 2025 het jaar waarin het inzetten van ZZP-ers in de kinderopvang fors is afgenomen omdat de Belastingdienst vanaf 1 januari 2025 strenger is gaan controleren en handhaven op 'schijnzelfstandigheid'. (Schijnzelfstandigheid betekent dat iemand een opdracht doet als zelfstandig ondernemer (zzp'er), maar hierbij werk uitvoert dat volgens de regels eigenlijk in loondienst zou moeten gebeuren.) Hierdoor zijn veel als ZZP-er werkende PM-ers weer in loondienst gaan werken, of ze bieden zichzelf nu aan invalkracht via uitzendbureaus of 0-uren contracten. Wat voor effect deze ontwikkeling heeft (gehad) op de kosten voor opvangorganisaties is nog lastig te zeggen en zal verschillend uitpakken. Maar welke keuzes een organisatie hierin ook maakt, het heeft effect op de loonkosten en daarmee dus ook een groot effect op de financiën van de opvangorganisatie en de uurtarieven voor ouders.

Reactie BOinK

Bij een organisatie met een gezonde bedrijfsvoering en opgebouwde reserves, mag je verwachten dat mogelijke extra kosten (deels) uit deze reserves opgevangen konden worden. De reserves moeten dan wel weer aangevuld worden voor het voortbestaan van de onderneming. Of hiervoor ook een grotere prijsstijging nodig is dan normaal, dat verschilt per organisatie. Was het opbouwen van reserves altijd al onderdeel van de uurtarief? Hoeveel van de reserves is opgebruikt? Vraag hiernaar als oudercommissie. En als er een extra prijsverhoging nodig is om de reserves weer

aan te vullen, bespreek dan ook of de prijsverhoging voor de lange termijn is, of dat een tijdelijke prijsverhoging en deze tijden van krapte op de arbeidsmarkt misschien genoeg is. Het is in ieder geval niet de bedoeling dat de gemiste inkomsten door sluitingen en/of het opbouwen van buffervermogen direct worden doorberekend aan ouders door de uurtarieven voor 2026 fors te verhogen. Het (her)opbouwen van een buffervermogen moet over meerdere jaren uitgesmeerd worden. Een jaar of 5 lijkt hier een reëel gemiddelde voor te zijn.

In hoeverre heeft de oudercommissie wettelijk adviesrecht op het personeelsbeleid van een organisatie? Dit staat inderdaad niet letterlijk met deze woorden in de Wet kinderopvang. Er staat echter wel in de Wko (artikel 1.60 lid 1a) dat de oudercommissie adviesrecht heeft op 'elk voorgenomen besluit met betrekking tot de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan artikel 1.50 lid 1 Wko'. En dit artikel omvat o.a. 'de wijze waarop de houder het kindercentrum kwalitatief en kwantitatief voorziet van personeel en materieel'. Daarnaast heb je als oudercommissie natuurlijk wel het recht op prijswijzigingen. En de keuzes die gemaakt worden door de opvangorganisatie in (langdurige) situaties van personeelstekort, zijn van invloed op de hoogte van de kostenstijging voor 2026. Vraag hier dus naar in het prijsadviesgesprek met de houder.

4.5 Het maximum uurtarief 2026

In 2026 worden de maximum uurtarieven voor zowel de dagopvang, de buitenschoolse opvang als de gastouderopvang met 4,84 % geïndexeerd.

Naast het vaststellen van de maximum uurtarieven, worden ook jaarlijks de toetsingsinkomens in de kinderopvangtoeslagtabel vastgesteld. In de toeslagtabel staat voor elke inkomensgroep welk percentage van het maximum uurtarief door de overheid wordt vergoed via de kinderopvangtoeslag. Voor 2026 zullen de bijbehorende toetsingsinkomens met 4,04 % worden geïndexeerd. Daarnaast heeft de overheid voor 2026 €199 miljoen extra geïnvesteerd in hogere kinderopvangtoeslag voor werkende ouders, als volgende stap richting 'gratis' kinderopvang. Zo hebben werkende ouders in 2026 met een gezamenlijk toetsingsinkomen tot € 56.412 recht op het maximale vergoedingspercentage van 96%. Zowel voor hun eerste kind, als ook voor hun 2e en volgende kind(eren). In 2024

gold dit percentage nog enkel voor werkende ouders met een toetsingskomen tot € 28.297. Dit jaar, in 2025, hebben werkende ouders met een toetsingskomen tot € 47.403 al recht op het maximale vergoedingspercentage van 96%.

Het maximaal te vergoeden uurtarief in 2026

Opvangsoort	2025	verhoging %	Verhoging €	2026
Dagopvang	€ 10,71	+ 4,84%	+ € 0,52	**€ 11,23**
Buitenschoolse opvang	€ 9,52	+ 4,84%	+ € 0,46	**€ 9,98**
Gastouderopvang	€ 8,10	+ 4,84%	+ € 0,57	**€ 8,49**

Kinderopvangorganisaties en gastouders zijn vrij om hun eigen uurtarief vast te stellen. De overheid biedt ouders een inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang tot aan de maximum uurtarief. Het verschil tussen het uurtarief en de maximum uurtarief wordt volledig door de ouders zelf betaald, ongeacht de hoogte van hun inkomen. Alleen tweeverdieners of alleenstaanden die werken* komen in aanmerking voor toeslag.

In de toeslagtabel staat voor elke inkomensgroep het percentage van het uurtarief dat door de overheid wordt vergoed via de kinderopvang toeslag. Voor het eerste kind is dat minimaal 36,5 % en maximaal 96%. Voor het tweede en volgende kind(eren) is dat minimaal 68,2 % en maximaal 96% van de uurtarief. Het ontwerpbesluit voor de inkomenstabel voor 2026 staat in dit *bericht van de Rijksoverheid*.

Het maximum aantal uren kinderopvang waarvoor ouders kinderopvangtoeslag kunnen ontvangen is 230 uren per kalendermaand vermenigvuldigd met het aantal maanden waarin de ouder(s) werken. Dus wanneer beide ouders in een kalenderjaar 12 maanden hebben gewerkt, dan kunnen zij aanspraak maken op 230 uur x 12 maanden = 2.760 uren kinderopvangtoeslag.

* *inclusief ouders die studeren, een traject naar werk- of inburgeringscursus volgen.*

Tot slot, de vaste voet (het vergoedingspercentage waar ouders ten minste recht op hebben, ongeacht hun inkomen) voor het eerste kind wordt verhoogd van 33,3% naar 36,5%. Ook wordt het verschil tussen de vergoedingspercentages voor het eerste en het tweede en volgende kind kleiner.

Reactie BOinK

De verhoging van het maximale uurtarief voor de kinderopvangtoeslag is op zichzelf geen reden voor een prijsverhoging. Als een kinderopvangorganisatie haar uurtarief wil verhogen, dan moet het kunnen aantonen waarom de prijsverhoging nodig is en/of waaraan de extra inkomsten worden besteed. Elke organisatie heeft te maken met specifieke kostenstijgingen en -dalingen. Hierdoor is de algemene indexering waarop de stijging van het maximum uurtarief is gebaseerd niet zomaar toepasbaar op elke opvangorganisatie en -locatie.

Stel als oudercommissie vragen over hoe de werkelijke kostenontwikkeling van dit jaar (2025) overeenkwam met of juist afweek van de voorspellingen die in 2024 werden gedaan. Deze bevindingen zouden meegenomen kunnen worden in de locatiespecifieke prognose die de organisatie voor de kostenontwikkeling in 2026 maakt. (Zie ook de uitspraak van de Geschillencommissie hierover in de leestip op pagina 41.)

Stel ook de vraag waarom bepaalde onderdelen uit de prognose van dit jaar specifiek voor de eigen locatie van toepassing zijn. Neem geen genoegen met een algemene toelichting. Een helder overzicht van de kostenontwikkeling helpt beide partijen om een duidelijk beeld te vormen over hoe kosten zijn opgebouwd en waar de ontwikkelingen van een organisatie in de toekomst liggen.

4.6 Inflatie

Voor de kostenstijging van kosten zoals huisvesting, energie, voeding en vervoer schat het Centraal Planbureau (CPB) de inflatie voor 2026 op 2,6%.[8]

8 CPB Macro Economische Verkenning 2026 (10 juli 2025).

Reactie BOinK

Let op: inflatie heeft in verhouding met de loonkosten maar weinig invloed op de totale kostenstijging. Het betreft immers een kostenstijging van 2,8% over alle resterende 25% kosten van de opvangorganisatie na aftrek van de 75% loonkosten.

Maar op de inkoop van producten (luiers, voeding) en energie is het inflatiecijfer natuurlijk wel van invloed. Misschien zijn hier nog goede afspraken met leveranciers over te maken. Of stap over naar een andere (energie)leverancier of ander product. Dit kan wel invloed hebben op de gewenste kwaliteit. Geeft de opvangorganisatie de inflatie en verhoogde energiekosten voor 2026 als argument voor de tariefstijging, dan moet de ondernemer dit goed kunnen onderbouwen met cijfermateriaal.

4.7 Eisen veiligheid, brandveiligheid en Arbowetgeving

Om de zoveel tijd moet een kinderopvangorganisatie aanpassingen doen om aan de eisen van alle wet- en regelgeving te voldoen. Dit zullen meestal relatief hoge kosten zijn voor zaken die langer dan een jaar meegaan.

Reactie BOinK

Kijk goed of de houder deze kosten binnen één of meerdere jaren wil afschrijven. Als hij ervoor kiest om de kosten binnen een jaar af te schrijven, zal dit gebruikt kunnen worden als reden om de uurtarief te verhogen. Dit is niet helemaal eerlijk. Want in het jaar daarop vallen de kosten weer weg en levert het een besparing op.

Ouders betalen dan meer voor de kinderopvang dan noodzakelijk is. Dus doet de houder dit jaar grote uitgaven voor zaken die meerdere jaren meegaan? En waar ouders ook meerdere jaren gebruik van maken? Dan is het belangrijk om deze kosten ook over meerdere jaren af te schrijven. Dit geldt voor alle grotere uitgaven die de organisatie maakt.

4.8 Aanbod van extra kwaliteit en uitbreiding van diensten

De Wet kinderopvang stelt eisen aan verantwoorde kinderopvang van goede kwaliteit. Dit zijn de minimale kwaliteitseisen. Iedere organisatie kan daarnaast extra

kwaliteit of meer diensten leveren. Dit hoeft niet automatisch meer geld te kosten, maar het kan wel. Je kunt hierbij denken aan: extra uren voor de pedagogisch coach om de pedagogisch professionals te ondersteunen, extra opleidingen voor de pedagogisch professionals, inhuren van muziekdocenten, uitbreiding buitenspeelplaats, extra uitstapjes op kosten van het kindercentrum, luxe huisvesting, biologische voeding, warme maaltijden, bijzondere activiteiten.

Reactie BOinK

Het is belangrijk om na te gaan of het aanbod daadwerkelijk een verbetering is ten opzichte van vorig jaar. En of het daarmee een goede reden is voor een prijsstijging. Daarnaast moet de oudercommissie betrokken zijn geweest in de beslissing om extra diensten of kwaliteit aan te bieden. De oudercommissie heeft namelijk adviesrecht op o.a. de kwaliteitsaspecten en openingstijden van de opvang en zij kan tevens navraag bij de achterban doen in hoeverre er behoefte is aan bepaalde uitbreidingen van de dienstverlening.

Soms wordt "We komen hiermee tegemoet aan de wensen van ouders" als oneigenlijk argument gebruikt om een wijziging door te voeren. Meer informatie over het adviesrecht staat op onze website en in hoofdstuk 3.

Nog vragen?

Heb je na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen? Neem dan contact op met BOinK tijdens ons spreekuur.
Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9.00 – 12.00 uur via telefoonnummer 030 - 231 79 14. Of mail naar boink@boink.info.

Volg ons ook op de socials: wij zijn actief op LinkedIn, Facebook en Instagram.

BOinK wenst alle oudercommissies veel succes met het adviestraject voor de nieuwe uurtarieven in 2026!